

**Національні системи
фінансового
моніторингу як
елемент протидії
фінансуванню
тероризму та
збройних конфліктів**

**Національна система протидії
відмиванню коштів та
фінансуванню тероризму** - це
комплекс заходів, спрямованих на
запобігання використанню фінансової
системи країни для легалізації
доходів, отриманих злочинним
шляхом, та фінансування тероризму

Будь-яка система має багаторівневу ієрархічну структуру, що дозволяє кожному елементу зайняти свою нішу.

Система протидії відмивання коштів та фінансування тероризму має два рівні:

- міжнародний (глобальний);
- національний.

Кожен з рівнів має свою нормативно-правову базу та інституційні компоненти

- *Предметом* регулювання в рамках національної системи протидії відмивання коштів та фінансування тероризму є правоохоронна діяльність з розслідування та кримінального переслідування відмивання коштів та фінансування тероризму, а також спеціальний комплекс фінансових, наглядових та оперативно-аналітичних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення фінансових операцій, пов'язаних із зазначеними злочинами.
- *Суб'єктами (учасниками)* відповідних відносин є компетентні державні органи, фінансові установи та інші фінансові посередники, а також юридичні та фізичні особи, які беруть участь в операціях з грошима чи іншим майном.

Структура системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму

Система протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму у рамках документів ООН, міжнародних конвенцій, ратифікованих Україною, стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті ЄС, визнана обов'язковим елементом економічної безпеки сучасної держави

Структура системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму: інші підходи

За об'єктно-суб'єктними ознаками типову систему протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму можна поділити на такі три компоненти (блоки):

1. Фінансово-наглядовий блок, у межах якого, зокрема вирішуються завдання:

- а) ідентифікації учасників фінансових операцій та встановлення відповідних бенефіціарів;
- б) виявлення операцій, які можуть бути пов'язані з відмиванням коштів чи фінансуванням тероризму;
- в) інформування про підозрілі операції уповноважених органів.

Учасниками відповідних відносин є насамперед фінансові установи та інші фінансові посередники, а також юридичні та фізичні особи, які користуються послугами для здійснення фінансових операцій. Крім того, до суб'єктів цього блоку належать регулюючі та наглядові органи, які забезпечують дотримання фінансовими посередниками відповідних вимог.

2. Оперативно-аналітичний блок (фінансова розвідка), уповноважений отримувати від фінансових посередників та аналізувати повідомлення, що містять конфіденційну фінансову інформацію, та при виявленні ознак відмивання коштів чи фінансування тероризму передавати відповідні матеріали правоохоронним органам. Відповідно до міжнародних стандартів зазначені функції покладаються на центральний (єдиний) національний орган (ПФР), який є інтеграційним елементом системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, що опосередковує зв'язок фінансово-наглядового та правоохоронних блоків.

3. Правоохоронний блок, що забезпечує розслідування фактів відмивання коштів та фінансування тероризму та кримінальне переслідування осіб, які вчинили зазначені злочини. Основними суб'єктами відповідних правовідносин є правоохоронні органи та особи, підозрювані в скоєнні таких злочинів

Оскільки відмивання грошей та фінансування тероризму представляють самостійні склади злочинів (за винятком тих випадків, коли фінансування тероризму є предикатним злочином для відмивання грошей), боротьба з ними може ставитись на національному рівні до компетенції різних правоохоронних органів.

Натомість інші суб'єкти цієї системи, включаючи фінансових посередників, наглядові органи та підрозділи фінансової розвідки, забезпечують комплексне попередження цих злочинів. Таким чином, саме фінансово-наглядовий блок у поєднанні з фінансовою розвідкою є загальною основою єдиної системи протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму.

